

УДК 636.5:338.43(477.7)

DOI <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.140.53>

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА ДЛЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ КУРЕЙ З ПОДВІЙНОЮ ПРОДУКТИВНІСТЮ

Карпенко О.В. – к.с.-г.н.,

доцент кафедри технологій виробництва та переробки сільськогосподарської продукції імені академіка В.Г. Пелиха,

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Клименко А.В. – студент II курсу магістратури

біолого-технологічного факультету,

Херсонський державний аграрно-економічний університет

У статті наведено результати досліджень щодо вивчення можливості організації виробництва продукції птахівництва для фермерських господарств південного регіону України на основі використання курей з подвійною продуктивністю.

М'ясо-яєчну продуктивність можна визначити як здатність молодняка птиці нарощувати потужну мускулатуру та зносити велику кількість яєць. Таким чином, м'ясо-яєчна продуктивність пов'язана з ростом і розвитком молодого організму, отже ознаки м'ясо-яєчної продуктивності притаманні лише курям певної популяції.

Враховуючи, що основною метою птахівництва є збільшення виробництва дієтичних продуктів харчування – яєць і м'яса – до рівня науково обґрунтованих фізіологічних потреб харчування людей, то виконання цієї мети неможливе без випровадження досягнень науки і передової практики.

Для розробки технології виробництва м'яса та яєць взято до уваги закупівля та встановлення підлогового обладнання «Big Dutchman». Вибрана нами система утримання птиці на глибокій підстилці з комплектом обладнання «Big Dutchman» забезпечує режимне годування птиці (періодичне) і може встановлюватися у відповідності до місткості пташника.

Згідно розрахунків валове виробництво яєць за рік у фермерському господарстві складатиме 4189,828 тис. штук. Визначено потребу в кормах для ремонтного молодняка з урахуванням двохфазової годівлі та певних раціонів – 372,2 т. А також розраховано необхідний об'єм кормів для дорослого стада курей – несучок (трьохфазова годівля), з урахуванням 10% страхового фонду, 875,6 т.

У фермерському господарстві цілорічне виробництво курячих яєць. Реалізація м'яса відбувається внаслідок сортування та відбору півників у 120 денному віці та після здавання дорослого поголів'я курей несучок в кінці строку використання.

Реалізація яєць повністю планується здійснювати в межах області, а саме: поставками до торговельно-роздрібною мережі міста. Крім того додатковим надходженням грошей є реалізація посліду. На основі досліджень розрахунків технології прогнозується рівень рентабельності підприємства на рівні – 19,48%.

Ключові слова: технологія, крос, ремонтний молодняк, середнє поголів'я, раціон годівлі, фаза годівлі, несучість.

Karpenko O.V., Klymenko A.V. Research into poultry production technology for farming facilities in the southern region of Ukraine based on the use of double-yield chickens

The article presents the results of research into the possibility of organizing the production of poultry products for farms in the southern region of Ukraine based on the use of double-yield chickens.

Meat-egg productivity can be defined as the ability of young poultry to build up powerful muscles and lay a large number of eggs. Thus, meat-egg productivity is associated with the growth and development of the young organism, therefore, the signs of meat-egg productivity are inherent only to chickens of a certain population.

Given that the main goal of poultry farming is to increase the production of dietary food products – eggs and meat – to the level of scientifically substantiated physiological nutritional needs of people, the implementation of this goal is impossible without the implementation of scientific achievements and best practices.

To develop a technology for the production of meat and eggs, the purchase and installation of Big Dutchman floor equipment was taken into account. The system of keeping poultry on deep litter with a set of Big Dutchman equipment we have chosen provides regular feeding of poultry (periodic) and can be installed in accordance with the capacity of the poultry house.

According to calculations, the gross production of eggs per year in the farm will be 4189.828 thousand pieces. The need for feed for replacement young stock, taking into account two-phase feeding and certain rations, has been determined – 372.2 tons. And also calculated the required volume of feed for an adult flock of laying hens (three-phase feeding), taking into account 10% of the insurance fund, 875.6 tons.

The farm produces chicken eggs all year round. The sale of meat occurs as a result of sorting and selecting cockerels at 120 days of age and after handing over the adult flock of laying hens at the end of the term of use.

The sale of eggs is planned to be carried out entirely within the region, namely: by deliveries to the city's retail network. In addition, an additional income is the sale of litter. Based on research into technology calculations, the level of profitability of the enterprise is predicted at – 19.48%.

Key words: *technology, cross, replacement young stock, average livestock, feeding ration, feeding phase, egg production.*

Постановка проблеми. Продуктивні якості сільськогосподарської птиці, її потенційні можливості, економічна доцільність птахівництва загалом визначається комплексом біологічних особливостей птиці як об'єкта сільськогосподарського виробництва [1, с. 2-4].

М'ясо-яєчну продуктивність можна визначити як здатність молодняка птиці нарощувати потужну мускулатуру та зносити велику кількість яєць. Таким чином, м'ясо-яєчна продуктивність пов'язана з ростом і розвитком молодого організму, отже ознаки м'ясо-яєчної продуктивності притаманні лише курям певної популяції. Пташине м'ясо має високу поживну цінність, відмінні дієтичні якості і смак, а яйця високу поживність та вміст багатьох незамінних амінокислот [2, с. 134-135].

Отже, враховуючи, що основною метою птахівництва є збільшення виробництва дієтичних продуктів харчування – яєць і м'яса – до рівня науково обґрунтованих фізіологічних потреб харчування людей, то виконання цієї мети неможливе без випровадження досягнень науки і передової практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні птахівничі підприємства для виробництва харчових яєць використовують останнім часом несучок близько 20 яєчних кросів іноземної та вітчизняної селекції. Питома вага кросів іноземної селекції перевищує 95% [3, с. 85-86].

Щодо розвитку м'ясо-яєчних курей в світі та на Україні. В даний час в світовій птахівничій індустрії намітилась тенденція відокремлення в окрему галузь виробництва продукції під так названою «рожевою маркою» (“label rouge”) [4]. Це птиця екстенсивного утримання, яка вирощується в мілких та середніх фермерських господарствах, як правило має коричневе забарвлення. Як відмічено, позитивні якості, завдяки яким даний вид продукції завойовує ринки, є:

- екологічно чиста та біологічна повноцінність; висока резистентність (стійкість) до небажаних кліматичних умов та можливість фуражування на природних кормах;
- високі смакові якості м'яса та яєць [5, с. 33-34].

Тому в рамках європейського промислового птахівництва використання птиці м'ясо-яєчної типу (“label rouge”) набуває нової форми та значення.

Таким чином, впровадження технологій виробництва м'яса та харчових яєць із застосуванням комбінованих кросів є необхідним етапом сталого розвитку фермерських господарств південного регіону України.

Постановка завдання. Метою роботи є дослідження можливості організації виробництва м'яса та харчових яєць в умовах фермерського господарства південного регіону України із використання курей з подвійною продуктивністю.

Для виконання поставленої мети передбачалося виконати наступні завдання:

- дослідити можливість розробки технології виробництва м'яса та яєць для комбінованих кросів курей для даного типу господарства;
- оцінка можливості використання кліткового обладнання фірми «Big Dutchman» для ремонтного молодняку курей та дорослого стада;
- оцінити використання м'ясо-яєчного кросу «Тетра – Н»;
- оцінити розроблені раціони годівлі птиці з урахуванням власної зернової групи;
- розрахувати показники економічної ефективності ведення господарства.

На основі мети роботи та поставлених завдань об'єктом дослідження є технологія виробництва м'яса та харчових яєць в умовах фермерського господарства південного регіону України із використання курей з подвійною продуктивністю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження та відповідні розрахунки технологій виробництва м'яса та харчових яєць із застосуванням комбінованих кросів курей були засновані на загальноприйнятих зоотехнічних методах. Схема виконання роботи наведена на рисунку 1.

Для розробки технології виробництва м'яса та яєць взято до уваги закупівля та встановлення підлогового обладнання «Big Dutchman».

Рис. 1. Схема досліджень

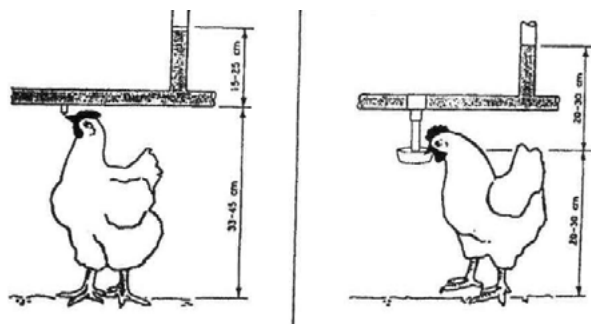

Рис. 2. Встановлення висоти автонапувалок

Таблиця 1

Обсяги виробництва та реалізації продукції птахівництва

Показник	Значення
Кількість вироблених яєць, тис. шт.	4189,83
Оптова ціна 1000 шт. яєць, грн.	4500
Вартість виробленої яєчної продукції, тис. грн.	18850,50
Кількість виробленого м'яса птахів, т	96,57
у тому числі: ремонтних півників	37,45
дорослого поголів'я курей – несучок	59,12
Оптова ціна 1 т м'яса, грн.	55000
Вартість виробленого м'яса, тис. грн.	5311,35
Кількість реалізованого посліду, т	926,66
Ціна 1 т посліду, грн.	50
Вартість реалізованого посліду	46,33
Загальна кількість отриманих коштів, грн..	24208,18

Вибрана нами система утримання птиці на глибокій підстилці з комплектом обладнання «Big Duchman» забезпечує режимне годування птиці (періодичне) і може встановлюватися у відповідності до місткості пташника (рис. 1).

У комплект обладнання фірми «Big Duchman» входять наступні системи: 1) напування; 2) годівлі; 3) підвішування; 4) управління; 5) вентиляції; 6) освітлення; 7) обігрівання. [6, pp. 22-25].

Обов'язково при цьому застосовується система регулювання висоти автонапувалок (рис. 2).

Нами проведено розрахунки руху поголів'я ремонтного молодняку та терміни його посадки. А також рух поголів'я дорослого стада та виробництво яєць. Згідно розрахунків валове виробництво яєць за рік у фермерському господарстві складатиме 4189,828 тис. штук.

Визначено потребу в кормах для ремонтного молодняку з урахуванням двохфазової годівлі та певних раціонів – 372,2 т. А також розраховано необхідний об'єм кормів для дорослого стада курей – несучок (трьохфазова годівля), з урахуванням 10% страхового фонду, 875,6 т. Введення до раціонів вирощеної власної зернової групи значно здешевлює виготовлення повнораціонних комбікормів.

У фермерському господарстві цілорічне виробництво курячих яєць. Реалізація м'яса відбувається внаслідок сортування та відбору півників у 120 денному віці та після здавання дорослого поголів'я курей несучок в кінці строку використання.

Реалізація яєць повністю планується здійснювати в межах області, а саме: поставками до торгівельно-роздрібної мереж (в основному до продуктивних супермаркетів) і частково на ринках міста. Крім того додатковим надходженням грошей є реалізація посліду. Це вказує на безвідходне виробництво і знаходження шляхів додаткових прибутків в ринкових умовах.

Обсяги виробництва та реалізації продукції птахівництва у фермерському господарстві подані в таблиці 1.

Нами були розраховані прогнозовані показники економічної ефективності технології виробництва м'яса та харчових яєць, де кількість виробленої продукції становить 4189,828 тис. шт. яєць, оптова ціна 1000 яєць складає 4500 грн., виручка від реалізації яєць 24208,18 тис. грн., валові витрати на виробництво за розрахунками 18937,17 тис. грн.; чистий прибуток 3689,71 тис. грн.

Висновки і пропозиції. Підводячи підсумок, можна зазначити, що:

1. На основі досліджень розрахунків технології, а саме (встановлення підлогового обладнання для утримання ремонтного молодняка та дорослої птиці, використання нового кросу і придбання решти кормових інгредієнтів та подальшого вироблення комбікормів, утримання автопарку та приміщень) прогнозується рівень рентабельності підприємства на рівні – 19,48%.

2. Для організації у фермерському господарстві технології виробництва яєць і м'яса із використання курей з подвійною продуктивністю, фермеру необхідно залучити до 20 млн. гривень інвестицій. Точка беззбитковості складає 2605,24 тис. шт. яєць, або 62,18% від загального обсягу виробництва яєць. Термін окупності інвестицій складатиме близько 4 років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Сахацький М.І. Стратегія відродження. *Сучасне птахівництво*. 2003. № 4. С. 2–4.
2. Степаненко І.А., Коваленко Г. Т. Генетичний потенціал кросів і порід курей, що використовують для виробництва яєць в Україні. *Птахівництво* : Матеріали ІV Української конференції по птахівництву з міжнародною участю. Харків, 2003. Вип. 53. С. 134–135.
3. Сахацький М.І., Ручко Т.В., Пархомчук О.В. Порівняльне вивчення несучок яєчних кросів щодо їх вирощування та використання. *Птахівництво* : Матеріали VI Української конференції по птахівництву з міжнародною участю. Харків, 2005. Вип. 57. С. 85–86.
4. L. Baldinger & R. Bussemas. Dual-purpose production of eggs and meat—part 2: hens of crosses between layer and meat breeds show moderate laying performance but choose feed with less protein than a layer hybrid, indicating the potential to reduce protein in diets. URL: <https://www.researchgate.net/publication/346234551>.
5. Богатир В.П. Генотипові відмінності вітчизняних гібридних курей. *Птахівництво*. Борки, 2000. Вип. 49. С. 33–36.
6. Карпенко О.В., Клименко А.В. Застосування підлогового утримання під час використання курей з подвійною продуктивністю в умовах фермерського господарства. Матеріали XLVI International scientific and practical conference «*Scientific Research in the Era of Digital Technologies: Challenges and Opportunities*» (November 6-8, 2024), Barcelona, Spain. P. 22–25.